

ПРОТОКОЛ
засідання басейнової ради Десни та верхнього Дніпра
м. Чернігів

11.11.2025

№ 2

Місце засідання: Деснянське басейнове управління водних ресурсів, проспект Перемоги, 39-А, м. Чернігів, Чернігівська область.

У зв'язку з військовим станом засідання відбувається в дистанційній формі шляхом відеоконференції в онлайн режимі за допомогою додатку Zoom.

Час проведення: 14.00-15.00

Головував: голова басейнової ради Сергій Цибуля.

Секретар: виконавчий секретар басейнової ради Ольга Сластьон.

Присутні:

22 члени басейнової ради (59 % від загальної кількості членів).

Про затвердження порядку денного засідання басейнової ради

СЛУХАЛИ: Сергія Цибулю, який запропонував затвердити порядок денний та регламент роботи.

Порядок денний:

1. Щодо точкових джерел забруднення поверхневих водних об'єктів у межах суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна.

2. Про державний моніторинг вод суббасейну річки Десна водогосподарськими організаціями Держводагентства.

3. Про хід реалізації заходів Плану управління річковим басейном Дніпра (суббасейн Верхнього Дніпра та річки Десна) у 2025 році.

4. Різне.

Регламент роботи: час для доповіді до 10 хвилин; час для виступу, дебатів та внесення пропозицій та доповнень до 5 хвилин.

Голосування в режимі онлайн здійснювалось у розділі «Чат».

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 22; «проти» – 0; «утримались» – 0

ВИРІШИЛИ: Затвердити запропонований порядок денний засідання басейнової ради Десни та верхнього Дніпра та регламент роботи засідання.

1. Щодо точкових джерел забруднення поверхневих водних об'єктів у межах суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна

СЛУХАЛИ: Ірину Мороз – начальника відділу ведення водного кадастру та моніторингу вод Деснянського БУВР, яка зазначила, що за моніторинговими дослідженнями останніх п'яти років у суббасейні річки Десна, визначено дев'ять значущих точкових джерел забруднення і це підприємства комунального господарства. Тому надходження великої кількості органічних та біогенних речовин залишається проблемою, яку

потрібно вирішувати. Надмірного антропогенного забруднення зазнають середні та малі річки суббасейнів: Білоус, В'юниця, Снов, Борзенка, Єзуч, Шостка, Есмань, Вир та безпосередньо р. Десна у які здійснюється скид стічних вод із очисних споруд комунальних та промислових підприємств.

Порівнюючи два останні роки ситуація щодо обсягів скиду стічних вод у річки регіону суттєво не змінилась. У 2024 році 10 комунальних підприємств здійснили скид недостатньо очищених стічних вод обсягом майже 2 млн м³ і майже 1300 т забруднюючих речовин потрапило у поверхневі води.

Ірина Мороз зазначила, що не дивлячись на те, що водні ресурси відносяться до відновлювальних, питання їх виснаження, забруднення та засмічення стоїть надзвичайно гостро і необхідно вжити всі можливі дії щодо виконання природоохоронних заходів в рамках реалізації ПУРБ на 2025-2030 роки та виконання умов дозволів на спеціальне водокористування для зменшення обсягів забруднення поверхневих водних об'єктів у межах суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна.

ВИСТУПИВ: Сергій Цибуля, який підтримав важливість збереження водних ресурсів на зважаючи на військовий стан та необхідності виконання природоохоронних заходів.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 22; «проти» – 0; «утримались» – 0

ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до відома інформацію про джерела забруднення поверхневих водних об'єктів у межах суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна.

2. Членам басейнової ради в межах своєї компетенції вжити всі можливі дії щодо виконання природоохоронних заходів та умов дозволів на спеціальне водокористування для зменшення обсягів забруднення поверхневих водних об'єктів у межах суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна.

2. Про державний моніторинг вод суббасейну річки Десна водогосподарськими організаціями Держводагентства

СЛУХАЛИ: Ірину Шморгун – начальника лабораторії моніторингу вод Деснянського БУВР, яка доповіла, що спостереження за якісним станом вод в суббасейні Десна проводяться щомісячно відповідно до оновленої Програми державного моніторингу вод, в частині діагностичного, операційного та дослідницького моніторингу, що здійснюється за пріоритетними, а також басейновими специфічними забруднюючими речовинами та хімічними і фізико-хімічними показниками.

За Програмою державний моніторинг поверхневих вод в 2025 році в суббасейні річки Десна здійснюється на 7 масивах у 13 пунктах на річках Десна, Снов, Стрижень, Убідь, Вздвиг, Клевень, Сейм.

Фахівцями лабораторій водогосподарських організацій Держводагентства відібрано в суббасейні річки Десна – всього 156 проб. Всі ці проби доставлено

в центральну лабораторію Північного регіону м. Вишгород, для визначення пріоритетних та басейнових специфічних забруднюючих речовин.

Окремо було зазначено, що за результатами фізико-хімічних показників води річки Десна мають здатність до самоочищення після масштабного забруднення внаслідок воєнних дій, що відбулося в серпні 2024 року.

В цілому якісний стан вод суббасейну річки Десна протягом 2025 року залишався стабільним.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 22; «проти» – 0; «утримались» – 0

ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до відома інформацію про здійснення державного моніторингу вод суббасейну річки Десна в 2025 році.

2. Деснянському БУВР довести до членів басейнової ради підготовлену інформацію щодо точок моніторингу та якісного стану поверхневих вод суббасейну річки Десна в 2025 році до 30.12.2025.

3. Про хід реалізації заходів Плану управління річковим басейном Дніпра (суббасейн Верхнього Дніпра та річки Десна) у 2025 році

СЛУХАЛИ: Світлану Заровську – начальника відділу водних відносин та басейнової взаємодії Деснянського БУВР, яка розповіла про стан реалізації заходів ПУРБ за підсумками III кварталу 2025 року.

На території суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна за підсумком III кварталу 2025 року було профінансовано виконання 4 заходів, які включені до програми заходів Плану управління річковими басейнами. Захід «Будівництво очисних споруд в м. Корюківка Чернігівської області» вже виконано Корюківською міською радою. Інші заходи перебувають в процесі реалізації.

На даний час продовжується комунікація з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами і установами щодо пошуку шляхів фінансування для реалізації заходів. Також для забезпечення узгодження інтересів та координації дій органів та організацій, що відповідають за реалізацію заходів ПУРБ, створено консультативно-дорадчий орган Деснянського БУВР – міжвідомчу робочу групу з питань реалізації ПУРБ.

Наголошено, що члени Басейнової ради у межах своєї компетенції за своїми напрямками діяльності також можуть сприяти включенню до документів короткострокового та середньострокового планування, цільових програм, інших документів затверджених заходів Плану управління суббасейнами Верхнього Дніпра та річки Десна.

Головний фокус цієї співпраці – забезпечити реалізацію кожного заходу, визначеного у Плані управління річковим басейном.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 22; «проти» – 0; «утримались» – 0

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію про хід реалізації заходів Плану управління річковим басейном Дніпра (суббасейн Верхнього Дніпра та річки Десна) у 2025 році взяти до відома.

2. Членам басейнової ради в межах своєї компетенції забезпечити сприяння співпраці центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, міжнародних організацій та експертів у реалізації заходів ПУРБ та виділення коштів державних, цільових, галузевих, регіональних і місцевих програм для їх виконання.

4.РІЗНЕ

4.1 Про результати роботи з оцифровування даних державного водного кадастру «Поверхневі води» в суббасейнах Верхнього Дніпра та річки Десна

СЛУХАЛИ: Аліну Журавльову – провідного інженера з використання водних ресурсів відділу водних відносин та басейнової взаємодії Деснянського БУВР, яка зазначила, що була проведена робота з оновлення даних державного водного кадастру за розділом «Поверхневі водні об'єкти» суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна.

Наразі векторизовано, перевірено топологічну сумісність та внесено атрибутивну інформацію про 394 лінійних (річки, струмки та рукави річок) і 2904 площинних (ставки, озера, водосховища) водних об'єктів. Зазначені набори даних будуть надані Держводагентству для узагальнення та подальшого оприлюднення.

Створена геопросторова база поверхневих водних об'єктів суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна в подальшому буде коригуватись та доповнюватись на основі даних паспортизації водних об'єктів, інвентаризації земель водного фонду та інших можливих джерел.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 22; «проти» – 0; «утримались» – 0

ВИРІШИЛИ:

1. Інформацію про результати роботи оцифрованих даних державного водного кадастру «Поверхневі води» у суббасейнах верхнього Дніпра та річки Десна взяти до відома та відмітити, що за результатами розгляду пропозиції та зауваження від членів басейнової ради до сформованих даних Державного водного кадастру «Поверхневі води» не надходили.

2. Рекомендувати Деснянському БУВР продовжити уточнення даних Державного водного кадастру «Поверхневі води» на підставі паспортизації водних об'єктів.

4.2 Щодо передачі об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем із сфери управління Держводагентства до сфери управління Держрибагентства, а також організаціям водокористувачів

СЛУХАЛИ: Олександра Рибалку – начальника Деснянського БУВР, який зазначив, що за даними державного водного кадастру на території суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна протікає 394 річки. В результаті масштабних робіт по осушенню боліт та будівництву великої кількості меліоративних систем, ряд річок зазнали спрямлення русел та зарегулювання водотоку. Таких річок в суббасейнах Верхнього Дніпра та річки Десна налічується 87 (66 річок на території Чернігівської області, 21 – на території Сумської області). Це середні річки Остер і Клевень, а також малі – Убідь, Турчанка, Бреч, Доч, Борзна, Єзуч, Куколка, Мена, Турчанка, Смолянка та багато інших.

Віднесення річок до інженерної інфраструктури меліоративних систем, з подальшою передачею Держрибагентству та об'єднанням водокористувачів, свідчитиме про втрату річкою її статусу та знівелює державницький принцип управління водними ресурсами. Буде порушено основний принцип збалансованості забезпечення водними ресурсами галузей економіки та населення, оскільки використання води тільки з врахуванням інтересів аграрного сектору в своїх приватних цілях, не враховуватиме інші функції річок, а саме: захист від підтоплення і затоплення, безаварійні пропуски паводків та повеней; подача води на пожежогашіння природних екосистем, торфових земель; екологічні попуски води в меженний період; міжбасейновий перерозподіл водних ресурсів; дотримання вимог щодо обмеження господарської діяльності в межах прибережної захисної смуги річок.

Тому малі та середні річки з русловими шлюзами на них, що виконують функції водоприймачів меліоративних систем та одночасно є невід'ємною частиною єдиної гідрографічної мережі України необхідно залишити в управлінні водогосподарських організацій Держводагентства.

ВИСТУПИЛИ: Анна Ялова – представник МБО «Екологія-Право-Людина» та Петро Тестов – представник ГО «Українська природоохоронна група», які підтримали цю позицію.

ГОЛОСУВАЛИ: «за» – 22; «проти» – 0; «утримались» – 0

ВИРІШИЛИ:

1. Звернутись до Кабінету Міністрів України щодо призупинення рішення про передачу об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем, а саме малих та середніх річок, руслових шлюзів на них, із сфери управління Держводагентства до сфери управління Держрибагентства та організаціям водокористувачів, до врегулювання проблемних питань.

Голова басейнової ради

Сергій Цибуля

Секретар засідання

Ольга Сластьон